

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (třetího senátu)

18. prosince 2009\*

Ve spojených věcech T-440/03, T-121/04, T-171/04, T-208/04, T-365/04 a T-484/04,

**Jean Arizmendi**, s bydlištěm v Bayonne (Francie), a 60 dalších žalobců, jejichž jména jsou uvedena v příloze, zastoupení, ve věci T-440/03, J.-F. Péricaudem, P. Péricaudem a M. Tournoisem a ve věcech T-121/04, T-171/04, T-208/04, T-365/04 a T-484/04, J.-F. Péricaudem a M. Tournoisem, advokáty,

žalobci,

podporovaní

**Chambre nationale des courtiers maritimes de France**, se sídlem v Paříži (Francie), zastoupenou J.-F. Péricaudem, advokátem,

vedlejší účastníci ve věci T-440/03,

\* Jednací jazyk: francouzština.

proti

**Radě Evropské unie**, původně zastoupené J.-P. Jacquém a M. Giorgi Fort, poté F. Florindo Gijónem a M. Balta, jako zmocněnci,

a

**Evropské komisi**, zastoupené X. Lewisem a, ve věci T-121/04, X. Lewisem a B. Stromskym, jako zmocněnci,

žalovaným,

jejímž předmětem je návrh na náhradu škody, podaný na základě článku 235 ES a čl. 288 druhého pododstavce ES, směřující k tomu, aby Společenství byla uložena náhrada škody vyplývající ze zrušení monopolu sboru makléřů-tlumočnicků a lodivodů francouzských námořních lodí,

TRIBUNÁL (třetí senát),

ve složení J. Azizi (zpravodaj), předseda, E. Cremona a S. Frimodt Nielsen, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: T. Weiler, rada,

II - 4888

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 30. června 2009,

vydává tento

## **Rozsudek**

### **Právní rámec**

- 1 Článek 4 bod 17 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307) definuje celní prohlášení jako úkon, jímž osoba projevuje předepsanou formou a způsobem vůli, aby bylo zboží propuštěno do určitého režimu.
- 2 Článek 4 bod 19 nařízení č. 2913/92 definuje předložení zboží k celnímu řízení jako oznámení celním orgánům učiněné stanoveným způsobem, že zboží bylo přepraveno na celní úřad nebo jiné místo určené nebo schválené celními orgány.
- 3 Článek 5 nařízení č. 2913/92 stanoví:

„1. Za podmínek stanovených v čl. 64 odst. 2 a s výhradou předpisů přijatých na základě čl. 243 odst. 2 písm. b) se může každá osoba nechat v jednání s celními orgány zastoupit pro provádění všech úkonů a formalit stanovených celními předpisy.

2. Toto zastoupení může být:

- přímé, kdy zástupce jedná jménem a na účet jiné osoby,

nebo

- nepřímé, kdy zástupce jedná vlastním jménem na účet jiné osoby.

Členský stát může na svém území omezit právo činit celní prohlášení:

- v přímém zastoupení, nebo

- v nepřímém zastoupení

tím, že zástupce musí být celním zástupcem, který provozuje své povolání na celním území daného členského státu.“

4 Článek 64 nařízení č. 2913/92 stanoví:

„1. S výhradou článku 5 může celní prohlášení učinit každá osoba, která může příslušnému celnímu orgánu předložit předmětné zboží nebo zajistit jeho předložení se všemi doklady, jejichž předložení je nezbytné pro použití předpisů upravujících celní režim, do kterého je zboží navrženo v celním prohlášení.

2. Avšak:

a) vyplývají-li z přijetí celního prohlášení pro určitou osobu zvláštní povinnosti, může být celní prohlášení učiněno pouze touto osobou nebo jejím jménem [...]"

5 Článek 38 odst. 1 nařízení č. 2913/92 stanoví:

„Osoba, která zboží dopravila na celní území Společenství, je povinna je dopravit bez zbytečného odkladu a případně po cestě určené celními orgány způsobem, který tyto orgány stanoví:

a) k celnímu úřadu určenému celními orgány nebo na jiné místo určené nebo schválené těmito orgány, nebo

b) do svobodného pásma, jestliže má být dovezeno do tohoto svobodného pásma přímo:

- vodní nebo vzdušnou cestou, nebo
  
- po zemi, aniž by prošlo jinou částí celního území Společenství, jestliže je část hranice svobodného celního pásma totožná s pozemní hranicí mezi členským státem a třetí zemí.“

6 Článek 40 nařízení č. 2913/92 ve znění použitelném na projednávaný případ stanoví:

„Zboží, které bylo podle čl. 38 odst. 1 písm. a) dopraveno na celní úřad nebo na jiné místo stanovené nebo schválené celními orgány, předloží celním orgánům osoba, která zboží na celní území Společenství dopravila, nebo případně osoba, která přebírá odpovědnost za přepravu tohoto zboží po jeho vstupu na toto území.“

7 Článek 43 nařízení č. 2913/92 ve znění použitelném v projednávaném případě stanoví:

„S výhradou článku 45 je na zboží předložené k celnímu řízení podle článku 40 nutno podat souhrnné celní prohlášení.

Souhrnné celní prohlášení se podává současně s předložením zboží k celnímu řízení. Celní orgány však mohou povolit lhůtu k podání prohlášení, jež uplyne nejpozději první pracovní den následující po dni, kdy bylo zboží předloženo k celnímu řízení.“

8 Článek 44 nařízení č. 2913/92 ve znění použitelném v projednávaném případě, uvádí:

„1. Souhrnné celní prohlášení se podává na tiskopise odpovídajícím vzoru předepsanému celními orgány. Celní orgány však mohou povolit použít jako souhrnné celní prohlášení jakýkoliv obchodní nebo úřední doklad, který obsahuje náležitosti nezbytné ke ztotožnění zboží.

2. Souhrnné celní prohlášení podává:

a) osoba, která zboží dopravila na celní území Společenství, nebo případně osoba, která převzala odpovědnost za přepravu zboží po jeho vstupu na toto území, nebo

b) osoba, jejímž jménem jednaly osoby uvedené v písmenu a).“

## Skutkový stav

### *Původní statut námořních makléřů*

#### Historie a povaha statutu námořního makléře

- 9 Ve francouzském obchodním zákoníku (dále jen „obchodní zákoník“) má sbor makléřů-tlumočnicků a lodivodů námořních lodí (dále jen „námořní makléři“) smíšený statut, který zahrnuje postavení veřejného činitele, který má monopol pro výkon určitých operací, a postavení podnikatele.
- 10 Tento statut vznikl na základě vůle francouzského zákonodárce chránit zahraniční kapitány, kteří neovládají francouzštinu, jakož i francouzské kapitány proti zprostředkovatelům uplatňujícím vysoké poplatky.

#### Důsledky smíšeného statutu námořních makléřů

– Obecný rámec relevantních práv a povinností

- 11 Z postavení podnikatelů a veřejných činitelů, které měli námořní makléři, vyplývala řada práv a povinností (dále jen „výsada“).



- 12 Postavení podnikatele tak zahrnovalo vedení obchodních a účetních knih, uplatňování předpisů úpadkového práva a zákaz sdružovat se v občanských sdruženích.
- 13 Postavení veřejného činitele, které vyplývalo z článku L-131-1 a následujících obchodního zákoníku zahrnovalo jmenování rozhodnutím francouzského ministra dopravy a výkon funkce na trhu vyhrazeném zákonodárcem.
- 14 Článek L-131-2 obchodního zákoníku stanovil následující:

„[Námořní makléři] zprostředkovávají pronájmy lodí, krom toho mají v případě sporu předloženého soudům výlučné oprávnění překládat prohlášení, smlouvy o pronájmu lodí, konosamenty, smlouvy a všechny akty obchodní povahy, jejichž překlad je nezbytný, i určovat sazby za přepravu zboží nebo nájem lodí.

V obchodních sporech a pro celní správu slouží jako výluční tlumočníci pro všechny cizince, majitele námořních lodí, obchodníky, posádky lodí a jiné osoby činné v oblasti námořnictví.“

– Věcná působnost výsady

- 15 Námořní makléři vykonávali v rámci své výsady dvě odlišné úlohy, jednak prováděli formality vyžadované celní správou nebo správci přístavu a jednak vykonávali funkci soudního tlumočnicka.

- 16 Co se týče monopolu na provádění úkonů a formalit spojených s celním řízením, tyto akty a formality zahrnovaly kontrolu otáčení lodí při příjezdu a odjezdu, předávání údajů týkajících se fyzických vlastností nákladu, jež umožňují stanovit zdanitelný objem, soupis „Prohlášení námořních lodí“ (vstup a výstup), vyhotovování osvědčení a certifikátů vyžadovaných celním orgánem a předkládání kopií seznamů posádky příslušným orgánům, jako jsou celní správa, vzdušná a pohraniční policie a námořní četnictvo.

– Územní a osobní působnost výsady

- 17 Výsada, kterou měli námořní makléři, byla geograficky omezená na přístav, pro který byl námořní makléř jmenován a obecně se uplatňovala na všechny námořní lodě. Tuto výsadu mohli sdílet námořní makléři z téhož obvodu.

– Povinnosti vyplývající z funkce veřejného činitele

- 18 Funkce, která je jedním z prvků úřadu veřejného činitele, znamenala, že námořní makléř byl povinen vykonávat svůj úřad ve prospěch všech žadatelů.
- 19 Krom toho byl každý námořní makléř povinen vykonávat všechny své působnosti a za účelem zachování své nezávislosti nesměl provádět obchodní nebo bankovní operace na vlastní účet.

## – Práva vyplývající z funkce veřejného činitele

- 20 Každý námořní makléř měl právo pobírat za poskytnuté služby odměny, jejichž sazby byly stanoveny nařízením.
- 21 Krom toho měl každý námořní makléř „právo navrhnout“ svého nástupce ke schválení ministromi pověřenému námořním obchodem. Toto „právo návrhu“ bylo považováno za převoditelné a promlčitelné majetkové právo představující protihodnotu nabytí funkce veřejného činitele za úplaty.

*Zrušení výsady námořních makléřů*

## Přijetí nařízení č. 2913/92 a řízení o nesplnění povinnosti

- 22 Nařízení č. 2913/92 vstoupilo v platnost dne 1. ledna 1994 a liberalizovalo výkon určitých povolání spojených s přístavním obchodem. Zejména v zásadě zavedlo svobodu zastupování před celními orgány tím, že ve svém článku 5 zakazuje dvojí zastupování při jednání s celními orgány.
- 23 V roce 1997 byl článek L-131-2 obchodního zákoníku, který vyhrazoval námořním makléřům monopol na provádění úkonů a formalit spojených s celním řízením stále v platnosti. Komise Evropských společenství měla za to, že tato právní úprava není v souladu s článkem 5 nařízení č. 2913/92 a zahájila proti Francouzské republice řízení o nesplnění povinnosti.

24 Dne 12. února 1997 tak Komise vyzvala Francouzskou republiku, aby předložila své vyjádření k monopolu činností v celním řízení vyhrazenému námořním makléřům.

25 Dne 3. prosince 1997 Komise vydala odůvodněné stanovisko ve smyslu čl. 226 prvního pododstavce ES týkající se porušení čl. 5 odst. 1 a 2 nařízení č. 2913/92.

26 V tomto stanovisku se Komise domnívala zejména následující:

„Co se týče námořních makléřů, článek [L-131-2] francouzského obchodního zákoníku jim vyhrazuje výsadu zastupování v řízení před celními orgány. Jsou pověřeni vedením lodě, tj. provedením všech správních a celních formalit, které je nutné provést při vstupu a výstupu jejich lodě.

[Č]lánek 5 odst. 2 [druhý] pododstavec [nařízení č. 2913/92] ponechává členským státům možnost omezit zastupování, ale s přihlédnutím k jeho derogační povaze ve vztahu ke svobodě zastupování musí být toto ustanovení vykládáno restriktivně. Omezení zastupování se může týkat pouze vyhotovení celního prohlášení a nemůže být tedy rozšiřováno na jiné akty a formality, než jsou akty a formality přímo spojené s celním prohlášením tak, jak je definováno v čl. 4 [bodů] 17 a člancích 62 až 77 [nařízení č. 2913/92].

[...]

Z těchto důvodů Komise [...] vydává na základě čl. [226 prvního pododstavce ES] odůvodněné stanovisko, že [...] Francouzská republika tím, že na základě článku [L-131-2] francouzského obchodního zákoníku vyhrazuje námořním makléřům zastupování pro provádění úkonů a formalit spojených s celním řízením, [...] nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 5 odst. 1 a 2 [nařízení č. 2913/92].

Komise vyzývá Francouzskou republiku, aby přijala vyžadovaná opatření za účelem vyhovění tomuto odůvodněnému stanovisku ve lhůtě dvou měsíců od jeho oznámení.“

#### Změna francouzských právních předpisů

<sup>27</sup> Francouzský zákonodárce přijal zákon č. 2001-43 ze dne 16. ledna 2001 o některých ustanoveních přijatých za účelem dosažení souladu s právem Společenství v oblasti dopravy (JORF ze dne 17. ledna 2001, s. 848). Tento zákon zrušil monopol námořních makléřů.

<sup>28</sup> Článek 1 uvedeného zákona totiž stanoví:

„I. Článek L-131-2 obchodního zákoníku se zrušuje.

II. Zprostředkování pronájmu lodí, stanovení sazby za přepravu zboží nebo nájmu lodí, formality spojené s celním řízením, překlad prohlášení, smluv o pronájmu lodí,

konosamentů, obchodních smluv a aktů, pokud se týkají námořních lodí, jsou vykonávány svobodně rejdařem nebo jeho zástupcem, kterým může být kapitán.“

29 Články 2 a 4 zákona č. 2001-43 stanoví podmínky, za kterých mohou být námořní makléři odškodněni za ztrátu svého práva.

30 Článek 5 zákona č. 2001-43 uvádí, že podmínky, za kterých námořní makléři budou moci vykonávat povolání dopravního inspektora, tajemníka obchodního soudu, soudního vykonavatele nebo likvidátora podniků, zejména co se týče prominutí povinnosti předložení diplomů a dosažení odborného vzdělání v plném nebo částečném rozsahu, budou stanoveny nařízením.

## Řízení

31 Žalobami došlými kanceláři Tribunálu mezi 29. prosincem 2003 a 9. prosincem 2004 podal Jean Arizmendi a 60 dalších námořních makléřů, jejichž jména jsou uvedena v příloze, projednávané žaloby na náhradu škody.

32 Podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 8. března 2004 podala Chambre nationale des courtiers maritimes de France návrh na vstup do probíhajícího řízení jako vedlejší účastnice na podporu žalobců ve věci T-440/03. Usnesením ze dne 30. června 2004 předseda třetího senátu Tribunálu povolil toto vedlejší účastenství. Vedlejší účastnice předložila své vyjádření ve stanovených lhůtách.

- 33 Samostatnými podáními došlými kanceláři Tribunálu mezi 29. březnem 2004 a 19. lednem 2005 Rada Evropské unie vznesla na základě článku 114 jednacího řádu Tribunálu v každé z projednávaných věcí dvě námitky nepřípustnosti.
- 34 Samostatnými podáními došlými kanceláři Tribunálu mezi 30. březnem 2004 a 20. lednem 2005 Komise vznesla na základě článku 114 jednacího řádu v každé z projednávaných věcí tři námitky nepřípustnosti, přičemž ve věci T-121/04 připojila čtvrtou námitku nepřípustnosti.
- 35 Usnesením předsedy třetího senátu Tribunálu ze dne 28. dubna 2005 byly věci T-440/03, T-121/04, T-171/04, T-208/04, T-365/04 a T-484/04 spojeny pro účely písemné části řízení, ústní části řízení a rozsudku v souladu s článkem 50 jednacího řádu.
- 36 Usnesením ze dne 5. prosince 2005 Tribunál námitky nepřípustnosti vznesené Radou a Komisí na základě čl. 114 odst. 4 jednacího řádu spojil s projednáním věci samé a rozhodl, že o nákladech řízení bude rozhodnuto později.
- 37 Na základě zprávy soudce zpravodaje rozhodl Tribunál (třetí senát) zahájit ústní část řízení. V rámci organizačních procesních opatření vyzval účastníky řízení, aby odpověděli na určité otázky. Účastníci řízení těmto žádostem ve stanovených lhůtách vyhověli.
- 38 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na otázky Tribunálu byly vyslechnuty na jednání konaném dne 30. června 2009.

## Návrhová žádání účastníků řízení

39 Žalobci navrhují, aby Tribunal:

- zamítl námitky nepřijatelnosti Rady a Komise a prohlásil žaloby za přípustné;
  
- uznal odpovědnost Evropského společenství ve vztahu ke každému žalobci za přijetí a poté protiprávní uplatnění článku 5 nařízení č. 2913/92;
  
- podpůrně, uznal odpovědnost Společenství ve vztahu ke každému žalobci z důvodu přijetí, i oprávněného, a poté uplatnění článku 5 nařízení č. 2913/92, kterým byla žalobcům způsobena neobvyklá a zvláštní škoda;
  
- uložil v důsledku toho Radě a Komisi společně a nerozdílně náhradu škody žalobců, kterou utrpěli, ve výši částek uvedených v jejich písemnostech;
  
- uložil Radě a Komisi společně a nerozdílně náhradu nákladů řízení.



40 Chambre nationale des courtiers maritimes de France navrhuje, aby Tribunál:

- prohlásil žalobu ve věci T-440/03 za přípustnou a opodstatněnou;
  
- uložil Radě a Komisi, aby nahradily náklady řízení vynaložené Chambre nationale des courtiers maritimes de France.

41 Rada a Komise navrhují, aby Tribunál:

- odmítl žaloby jako nepřípustné;
  
- podpůrně, zamítl žaloby jako neopodstatněné;
  
- uložil žalobcům náhradu nákladů řízení.

42 Komise krom toho navrhuje, aby Tribunál Chambre nationale des courtiers maritimes de France uložil, že ponese vlastní náklady řízení, pokud rozsudek bude ve prospěch žalobců.

## Úvodní poznámky

### *K zásadám týkajícím se vzniku mimosmluvní odpovědnosti*

<sup>43</sup> Jak již bylo uznáno ustálenou judikaturou, je vznik mimosmluvní odpovědnosti Společenství vázán na současné splnění podmínek týkajících se protiprávnosti jednání vytýkaného orgánům, skutečné škody a příčinné souvislosti mezi tímto jednáním a uplatňovanou škodou (rozsudky Soudního dvora ze dne 9. listopadu 2006, Agraz a další v. Komise, C-243/05 P, Sb. rozh. s. I-10833, bod 26; ze dne 9. září 2008, FIAMM a další v. Rada a Komise, C-120/06 P a C-121/06 P, Sb. rozh. s. I-6513, bod 106, a ze dne 30. dubna 2009, CAS Succhi di Frutta v. Komise, C-497/06 P, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 39).

<sup>44</sup> Kumulativní povaha těchto podmínek znamená, že pokud jedna z nich není splněna, musí být žaloba na náhradu škody zamítnuta v plném rozsahu, aniž by bylo nezbytné zkoumat ostatní podmínky (rozsudky Soudního dvora ze dne 9. září 1999, Lucacioni v. Komise, C-257/98 P, Recueil, s. I-5251, body 14 a 63; ze dne 8. května 2003, T. Port v. Komise, C-122/01 P, Recueil, s. I-4261, bod 30, a CAS Succhi di Frutta v. Komise, bod 43 výše, bod 40).

### *K rozsahu žaloby*

#### Shrnutí argumentů účastníků řízení

<sup>45</sup> Žalobci, námořní makléři, ve svých žalobách navrhují, aby Společenství zastoupenému Komisí a Radou byla uložena náhrada škody za ztráty související se zrušením jejich výsady. Ke svým žalobám připojují ocenění, které uvádí výši těchto ztrát pro každého

z nich a podpůrně stejnou částku, která je snížena o částku náhrad získaných na základě zákona č. 43-2001. Žalobci uvádějí dva alternativní návrhy, které oba směřují k náhradě uvedených škod.

46 Žalobci navrhuji, aby jim byla nahrazena škoda, kterou utrpěli z důvodu zrušení výsady, kterou jim přiznával statut námořního makléře, na základě článku 5 nařízení č. 2913/92. Tento návrh spočívá na předpokladu, podle kterého článek 5 nařízení č. 2913/92 zakazuje zachování výsady. Zejména článek 5 nařízení č. 2913/92 je příčinou toho, že Francouzská republika přijala zákon č. 2001-43, který zrušil monopol námořních makléřů. Přijetí článku 5 nařízení č. 2913/92 přitom zakládá jak odpovědnost za zavinění, tak objektivní odpovědnost Společenství. Žalobci mají totiž za to, že přijetí článku 5 nařízení č. 2913/92 je protiprávní, neboť porušuje článek 45 ES, zásadu právní jistoty, legitimního očekávání, zásadu zákazu diskriminace, zásadu proporcionality, jakož i jejich vlastnické právo. Krom toho se nezávisle na otázce legality tohoto ustanovení domnívají, že škoda, kterou utrpěli námořní makléři v důsledku přijetí článku 5 nařízení č. 2913/92 má zvláštní a neobvyklou povahu.

47 Podpůrně žalobci navrhuji, aby jim byla nahrazena škoda, kterou utrpěli z důvodu zrušení výsady, kterou jim přiznával statut námořního makléře poté, co Komise neprávem zahájila řízení o nesplnění povinnosti proti Francouzské republice. Tento návrh spočívá na předpokladu, podle něhož se článek 5 nařízení č. 2913/92, který upravuje zastupování v řízení před celními orgány, nepoužije na činnosti námořních makléřů, kteří vykonávají celní zprostředkovatelskou činnost. Komise tedy pochybila, když Francouzské republice dne 3. prosince 1997 zaslala odůvodněné stanovisko, ve kterém měla v podstatě za to, že zachování monopolu námořních makléřů bylo neslučitelné s článkem 5 nařízení č. 2913/92. Toto odůvodněné stanovisko přimělo Francouzskou republiku k přijetí zákona č. 2001-43, který zrušuje monopol námořních makléřů, takže Společenství by mělo nést odpovědnost za škody způsobené žalobcům z důvodu zrušení jejich výsady.

48 Komise a Rada zpochybňují přípustnost a opodstatněnost žalob, a to jak ve vztahu k hlavnímu návrhu, tak podpůrnému návrhu. Krom toho ve věci T-121/04 se Komise dovolává nepřipustnosti žaloby Anne Le Boutillier z důvodu, že nebylo upřesněno, z jakého titulu tato osoba nabyla práva Martine Le Boutillier.

Upřesnění rozsahu sporu provedené účastníky řízení v průběhu řízení

49 Účastníci řízení upřesnili v průběhu řízení rozsah sporu, který vedou.

50 Komise vzala ve své žalobní odpovědi námitku nepřipustnosti vznesenou proti žalobě A. Le Boutillier ve věci T-121/04 zpět.

51 Žalobci krom toho ve svých písemných odpovědích Tribunálu připomněli, že námořní makléři vykonávají zprostředkovatelskou činnost, a nikoliv zastupování, a poté upřesnili, že zajišťují celní řízení týkající se námořních lodí, a nikoliv celní řízení týkající se zboží. Článek 5 nařízení č. 2913/92 se tedy na ně nepoužije, neboť upravuje pouze zastupování v celním řízení týkajícím se zboží.

52 Na jednání žalobci uvedli, že činnost námořních makléřů v řízení před celními orgány spadá pod články 38, 43 a 44 nařízení č. 2913/92, které upravují zastupování v celním řízení týkajícím se zboží dopraveného na celní území. Podle žalobců souhrnné prohlášení podané u celních orgánů uvedené v článku 43 nařízení č. 2913/92 odpovídá podání „lodního manifestu“, kterým makléři přebírají zprostředkování.

- 53 Konečně žalobci na jednání prohlásili, že příčinou jejich škody není článek 5 nařízení č. 2913/92, ale odůvodněné stanovisko Komise ze dne 3. prosince 1997, ve kterém Komise provedla nesprávný výklad tohoto ustanovení, neboť se domnívala, že tento článek zakazuje zachování monopolu námořních makléřů.

## Závěry Tribunálu

- 54 Tribunál nejprve konstatuje, že s přihlédnutím k žalobní odpovědi Komise není třeba rozhodnout o námitce nepřijatelnosti vznesené Komisí proti žalobě A. Le Boutillier ve věci T-121/04.
- 55 Dále má Tribunál za to, že s přihlédnutím k prohlášení žalobců na jednání, uvedenému v bodě 53 výše, podle kterého je příčinou škody, která jim byla způsobena, samotné odůvodněné stanovisko ze dne 3. prosince 1997, již není třeba rozhodnout o hlavním návrhu žalobců na náhradu škody vzneseném v jejich žalobách, který spočívá na předpokladu, podle kterého je příčinou tvrzené škody článek 5 nařízení č. 2913/92, jelikož zakazuje zachování monopolu námořních makléřů (viz bod 46 výše). Otázky týkající se přípustnosti a merita věci vznesené prostřednictvím návrhu žalobců na náhradu škody, který spočívá na posledně uvedeném předpokladu, nebudou tedy předmětem přezkumu Tribunálu.
- 56 Tribunál bude tudíž zkoumat výlučně návrh žalobců na náhradu škody formulovaný podpůrně v jejich žalobách, který spočívá na předpokladu, podle kterého škoda, kterou utrpěli, je důsledkem odůvodněného stanoviska ze dne 3. prosince 1997. Tribunál bude nejprve zkoumat námitku nepřijatelnosti vznesenou Komisí proti žalobám z důvodu, že Společenství není povinné nahradit škodu způsobenou zahájením řízení o nesplnění povinnosti. Tato námitka je totiž jediná mezi námitkami vznesenými v projednávaném případě, která spočívá na tomto posledním předpokladu a netýká se přičitatelnosti, jež spadá do meritorního posouzení, a nikoliv do posouzení přípustnosti žaloby na náhradu škody (viz v tomto smyslu rozsudek Tribunálu ze dne 29. ledna 1998, Dubois a Fils

v. Rada a Komise, T-113/96, Recueil, s. II-125, bod 34). Dále pokud by tato námitka musela být zamítnuta, bude Tribunál zkoumat meritorní otázky, které byly vzneseny prostřednictvím těchto žalob.

## K přípustnosti

### *Argumenty účastníků řízení*

- 57 Komise se dovolává nepřípustnosti žaloby z důvodu, že nemůže být povinna nahradit škodu způsobenou zahájením řízení o nesplnění povinnosti.
- 58 Komise připomíná, že Společenství nemůže být povinno nést odpovědnost za nezahájení řízení o nesplnění povinnosti (viz usnesení Tribunálu ze dne 14. ledna 2004, Makedoniko Metro a Michaniki v. Komise, T-202/02, Recueil, s. II-181, bod 43, a v něm citovaná judikatura). Podle Komise, pokud jednotlivec nemůže napadnout skutečnost, že Komise nezahájí řízení o nesplnění povinnosti, je zcela logické, že jednotlivec nemůže napadnout skutečnost, že Komise takové řízení zahájí. V kontextu článku 226 ES by mohl napadnout zahájení řízení o nesplnění povinnosti pouze dotčený členský stát.
- 59 Komise má za to, že jí nelze přičítat důsledky, které členský stát vyvodí z řízení o nesplnění povinnosti, které je proti němu zahájeno. Stejně jako to, zda Komise řízení zahájí či nikoliv, nelze Komisi přičítat ani činnost dotčeného členského státu nebo jeho nečinnost.

- 60 Žalobci, podporovaní vedlejší účastníci, zpochybňují, že by jejich žaloby mohly být nepřipustné z důvodu, že Komise nemůže nést odpovědnost za škodu způsobenou zahájením řízení o nesplnění povinnosti.

### *Závěry Tribunálu*

- 61 Komise má za to, že žaloba na náhradu škody spočívající na okolnosti, že zahájila řízení o nesplnění povinnosti, je nepřipustná z důvodu, že pokud nemůže být odpovědná za nezahájení řízení o nesplnění povinnosti, je zcela logické, že nemůže být odpovědná za zahájení takového řízení.

- 62 V tomto ohledu je třeba připomenout, že jak již bylo uznáno ustálenou judikaturou, žaloba na náhradu škody založená na nezahájení řízení o nesplnění povinnosti Komisí na základě článku 226 ES [nyní článek 258 SFEU] je nepřipustná. Vzhledem k tomu, že podle této judikatury není Komise povinna zahájit řízení o nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES, není její rozhodnutí nezahájit takové řízení v každém případě protiprávní, takže nemůže vést ke vzniku mimosmluvní odpovědnosti Společenství (usnesení Soudního dvora ze dne 23. května 1990, *Asia Motor Francie v. Komise*, C-72/90, Recueil, s. I-2181, body 13 až 15, a usnesení Tribunálu ze dne 3. července 1997, *Smanor a další v. Komise*, T-201/96, Recueil, s. II-1081, body 30 a 31; *Makedoniko Metro a Michaniki v. Komise*, bod 58 výše, body 43 a 44). Vzhledem k tomu, že pro Komisi tak neexistuje žádná povinnost zahájit řízení o nesplnění povinnosti, nemůže jeho nezahájení vést ke vzniku mimosmluvní odpovědnosti Společenství.

- 63 Z této neexistence odpovědnosti z důvodu nezahájení řízení o nesplnění povinnosti však nelze vyvozovat, že zahájení takového řízení Komisí vylučuje rovněž jakoukoliv odpovědnost Společenství.

64 V tomto ohledu je třeba připomenout, že žaloba na náhradu škody je samostatným procesním prostředkem majícím svou vlastní funkci v rámci systému procesních prostředků (rozsudek Soudního dvora ze dne 28. dubna 1971, Lütticke v. Komise, 4/69, Recueil, s. 325, bod 6, a rozsudek Tribunálu ze dne 27. listopadu 2007, Pitsiorlas v. Rada a BCE, T-3/00 a T-337/04, Sb. rozh. s. II-4779, bod 283). Jejím předmětem je návrh na náhradu škody vyplývající z protiprávního aktu nebo jednání přičitatelného jednomu z orgánů (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 23. března 2004, Veřejný ochránce práv v. Lamberts, C-234/02 P, Recueil, s. I-2803, bod 59 a v něm citovaná judikatura).

65 Nezávisle na otázce, zda tvoří napadnutelný akt, který je způsobilý být předmětem žaloby na neplatnost (viz bod 69 výše), je tedy jakýkoliv akt orgánu, i když byl přijat tímto orgánem v rámci výkonu diskreční pravomoci, v zásadě způsobilý být předmětem žaloby na náhradu škody (viz v tomto smyslu rozsudek Tribunálu ze dne 15. června 1999, Ismeri Europa v. Účetní dvůr, T-277/97, Recueil, s. II-1825, body 109 a 110, potvrzený v rámci kasačního opravného prostředku rozsudkem Soudního dvora ze dne 10. července 2001, Ismeri Europa v. Účetní dvůr, C-315/99 P, Recueil, s. I-5281, bod 41).

66 Diskreční pravomoc, kterou orgán disponuje, nemá totiž za následek zproštění povinnosti orgánu jednat v souladu s takovými právními normami vyšší právní síly, jako je Smlouva a obecné zásady práva Společenství, jakož i relevantním sekundárním právem. Pokud je legalita tohoto aktu zpochybněna v žalobě na náhradu škody, lze ji tedy posoudit ve vztahu k povinnostem, které má uvedený orgán.

67 Opačný přístup by byl v rozporu se Společenstvím práva a zbavil by žalobu na náhradu škody jejího užitečného účinku, neboť by bránil soudu posoudit legalitu aktu orgánu v případě takové žaloby (rozsudek Veřejný ochránce práv v. Lamberts, bod 64 výše, bod 61).

68 Pokud tudíž Komise v rámci pravomocí, které má na základě článku 226 ES, volně posuzuje možnost zahájit či nezahájit řízení o nesplnění povinnosti vůči členskému státu, aniž by musela svou volbu odůvodnit (rozsudek Soudního dvora ze dne 26. června



2001, Komise v. Portugalsko, C-70/99, Recueil, s. I-4845, bod 17) a pokud členskému státu tedy může za stejných podmínek zaslat odůvodněné stanovisko v rámci výkonu svých pravomocí, nelze vyloučit, že by za zcela výjimečných okolností mohla některá osoba prokázat, že je takové odůvodněné stanovisko stíženo protiprávností, která tvoří dostatečně závažné porušení právní normy, která jí může způsobit škodu (viz v tomto smyslu rozsudek Veřejný ochránce práv, bod 64 výše, bod 52, a rozsudek Tribunálu ze dne 10. dubna 2002, Lamberts v. Veřejný ochránce práv, T-209/00, Recueil, s. II-2203, bod 57).

<sup>69</sup> Skutečnost, že odůvodněné stanovisko Komise přijaté na základě čl. 226 prvního pododstavce ES netvoří akt určený k tomu, aby zakládal závazné právní účinky ve vztahu k třetím osobám a že tedy uvedené stanovisko není aktem způsobilým být předmětem žaloby na neplatnost (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 1. března 1966, Lütticke a další v. Komise, 48/65, Recueil, s. 27, bod 39; usnesení Tribunálu ze dne 16. února 1998, Smanor a další v. Komise, T-182/97, Recueil, s. II-271, bod 28, a ze dne 5. září 2006, AEPI v. Komise, T-242/05, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 30) nemá vliv na předcházející posouzení. Odůvodněné stanovisko totiž v zásadě může prostřednictvím svého protiprávního obsahu způsobit škodu třetím osobám. Například nelze vyloučit, že Komise tak způsobí škodu osobám, které jí svěřily důvěrné informace, vyzrazením těchto informací v odůvodněném stanovisku. Nelze rovněž vyloučit, že odůvodněné stanovisko obsahuje nesprávné informace o některých osobách a že jsou takové povahy, že jim mohou způsobit škodu.

<sup>70</sup> Otázka, zda odůvodněné stanovisko může vést ke vzniku odpovědnosti Společenství, spadá přitom do přezkumu merita věci, a nikoliv do přezkumu přípustnosti žaloby.

<sup>71</sup> Námitka nepřípustnosti vznesená Komisí musí být tedy zamítnuta.

## K věci samé

### *K existenci dostatečně závažného porušení*

#### Argumenty účastníků řízení

- 72 Žalobci v podstatě tvrdí, že odůvodněné stanovisko ze dne 3. prosince 1997, které vyzývá Francouzskou republiku, aby změnila článek L-131-2 obchodního zákoníku, neboť toto ustanovení přiznává námořním makléřům výsadu neslučitelnou s článkem 5 nařízení č. 2913/92 je nesprávné, protože tento článek se neuplatní na činnosti námořních makléřů.
- 73 Komise a Rada tuto argumentaci zpochybňují.

#### Závěry Tribunálu

- 74 Především je třeba připomenout, že jedná-li se o protiprávnost právního aktu, je vznik mimosmluvní odpovědnosti vázán na existenci dostatečně závažného porušení právní normy přiznávající práva jednotlivcům (viz rozsudek Tribunálu ze dne 12. září 2007, Nikolaou v. Komise, T-259/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 39 a v něm citovaná judikatura). Co se týče této podmínky, je rozhodujícím kritériem pro posouzení toho, zda porušení práva Společenství je dostatečně závažné, kritérium zjevného a závažného nedodržení mezi posuzovací pravomoci jedním z orgánů [rozsudky Soudního dvora ze dne 4. července 2000, Bergaderm a Goupil v. Komise, C-352/98 P, Recueil, s. I-5291, body 43 a 44, a ze dne 19. dubna 2007, Holcim (Německo) v. Komise, C-282/05 P, Sb. rozh. s. I-2941, bod 47].

- 75 Dále je třeba připomenout, že řízení o nesplnění povinnosti, jak je stanovené v článku 226 ES, je zvláštním řízením, které má Komisi, jakožto strážkyni Smlouvy (viz v tomto smyslu článek 211 ES) umožnit dohlížet na dodržování práva Společenství členskými státy (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 11. srpna 1995, Komise v. Německo, C-431/92, Recueil, s. I-2189, bod 21). Toto řízení Komisi umožňuje dosáhnout, po přijetí odůvodněného stanoviska a jestliže členský stát, kterému je toto stanovisko určeno, mu nevyhoví, soudního určení nesplnění povinností, které je tomuto členskému státu vytýkáno. Pouze Soudní dvůr je příslušný pro určení, že členský stát nesplnil povinnosti, které pro něj vyplývají z práva Společenství (usnesení ze dne 16. února 1998, Smanor a další v. Komise, bod 69 výše, bod 28).
- 76 Pokud tedy Komise volně posuzuje možnost zahájit řízení o nesplnění povinnosti (rozsudek Komise v. Portugalsko, bod 68 výše, bod 17), nemůže závazně konstatovat takové nesplnění povinnosti. Během řízení o nesplnění povinnosti tak Komise může poskytnout pouze stanovisko týkající se porušení práva Společenství členským státem. Vzhledem k tomu, že Komise se v tomto stanovisku omezuje pouze na zaujetí stanoviska k existenci nesplnění povinností členského státu, které pro něj vyplývají z práva Společenství, nemůže mít přijetí tohoto stanoviska za následek dostatečně závažné porušení právní normy přiznávající práva jednotlivcům.
- 77 Tudíž i nesprávný názor Komise o působnosti práva Společenství v odůvodněném stanovisku, nemůže představovat dostatečně závažné porušení, jež by mohlo založit odpovědnost Společenství. Návrhy na náhradu škod žalobců jsou tedy neopodstatněné.
- 78 Naproti tomu, pokud posouzení uvedená v odůvodněném stanovisku jdou nad rámec určení existence nesplnění povinnosti členského státu nebo pokud jiná jednání Komise v souvislosti s řízením o nesplnění povinnosti překročí jí svěřené pravomoci, jako například v případě zaviněného vyzrazení obchodního tajemství nebo utajených informací, které mohou představovat zásah do dobrého jména osoby, mohou tato posouzení nebo jednání tvořit porušení, které může vést ke vzniku odpovědnosti Společenství. Je nutné konstatovat, že takové porušení však není v projednávaném případě tvrzeno.

## *K příčinné souvislosti*

### Úvod

- 79 Nezávisle na otázce existence dostatečně závažného porušení má Tribunál za to, že je třeba rovněž ověřit existenci příčinné souvislosti mezi přijetím odůvodněného stanoviska ze dne 3. prosince 1997 Komisí a škodou uváděnou žalobci.

### Argumenty účastníků řízení

- 80 Podle žalobců Rada uznává, že na základě odůvodněného stanoviska Komise ze dne 3. prosince 1997 byl přijat zákon č. 2001-43 upravující ztrátu výsady námořních makléřů, což představuje škodu, kterou utrpěli.
- 81 Francouzská republika, adresát tohoto odůvodněného stanoviska, nedisponovala volným uvážením ohledně přijetí vnitrostátního opatření k uplatnění práva Společenství. Název zákona č. 2001-43 potvrzuje skutečnost, že se francouzské orgány pouze podrobily příkazům Komise obsaženým v odůvodněném stanovisku ze dne 3. prosince 1997.
- 82 Zákon č. 2001-43 nemůže tedy přerušovat příčinnou souvislost mezi aktem Společenství, který je příčinou škody a touto škodou. Škoda, kterou utrpěli žalobci je tedy zcela přičitatelná Komisi, nehledě na přijetí zákona č. 2001-43 Francouzskou republikou, a pouze soud Společenství je příslušný pro rozhodnutí o náhrady takové škody.

83 Žalobci zdůrazňují, že výlučná odpovědnost Společenství, zastoupeného Komisí vzhledem k její roli při vypracovávání sporného aktu, je kompenzací za omezení a vzdání se suverenity členských států za účelem vytvoření celní unie.

84 Rada a Komise tuto argumentaci zpochybňují.

### Závěry Tribunálu

85 V kontextu žaloby na náhradu škody je příčinná souvislost připuštěna v případě, že mezi jednáním, které je vytýkáno orgánu, a dovolávanou újmou existuje přímá souvislost, přičemž předložení důkazu o její existenci je věcí žalobce. Vytýkané jednání tak musí být určující příčinou škody (viz v tomto smyslu rozsudek CAS Succhi di Frutta v. Komise, bod 43 výše, bod 59; rozsudek Tribunálu ze dne 30. září 1998, Coldiretti a další v. Rada a Komise, T-149/96, Recueil, s. II-3841, bod 101; viz usnesení Tribunálu ze dne 12. prosince 2000, Royal Olympic Cruises a další v. Rada a Komise, T-201/99, Recueil, s. II-4005, bod 26, a v něm citovaná judikatura, potvrzené v řízení o kasačním opravném prostředku usnesením Soudního dvora ze dne 15. ledna 2002, Royal Olympic Cruises a další v. Rada a Komise, C-49/01 P, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí; rozsudek Pitsiorlas v. Rada a ECB, bod 64 výše, bod 292).

86 Pokud jde o existenci příčinné souvislosti mezi odůvodněným stanoviskem ze dne 3. prosince 1997 a škodou tvrzenou žalobci, je přitom třeba především připomenout, že jediné akty, které Komise může přijmout v rámci řízení o nesplnění povinnosti upraveného v článku 226 ES, jsou akty adresované členským státům (viz usnesení Tribunálu ze dne 2. prosince 2003, Viomichania Syskevasias Typopoiisis Kai Syntirisis Agrotikon Proïonton v. Komise, T-334/02, Recueil, s. II-5121, bod 44 a v něm citovaná judikatura). Toto řízení se tedy týká pouze vztahů mezi Komisí a členskými státy.

- 87 Dále je třeba připomenout, že řízení o nesplnění povinnosti stanovené v článku 226 ES rozlišuje mezi fází před zahájením soudního řízení neboli fází správního řízení a fází soudního řízení. Pokud se tak Komise domnívá, že členský stát nesplnil své povinnosti, zahájí nejprve fázi před zahájením soudního řízení, během které poskytne dotčenému členskému státu možnost, aby zaujal stanovisko k vytýkanému nesplnění povinností. Komise uzavírá tuto fázi před zahájením soudního řízení tím, že tomuto členskému státu zašle odůvodněné stanovisko. Cílem postupu před zahájením soudního řízení stanoveného v článku 226 ES je dát dotčenému členskému státu příležitost splnit povinnosti, které pro něj vyplývají z práva Společenství, nebo užitečně uplatnit důvody na jeho obranu proti výtkám Komise (rozsudek Soudního dvora ze dne 18. července 2007, Komise v. Německo, C-490/04, Sb. rozh. s. I-6095, bod 25). Členský stát tak není povinen se odůvodněným stanoviskem řídit, ale může, pokud má za to, že mu Komise vytýká nesplnění povinnosti neprávem, tomuto stanovisku nevyhovět.
- 88 Pouze v případě, že uvedený členský stát nevyhoví odůvodněnému stanovisku, které mu zaslala Komise, ve lhůtě, již mu pro tento účel stanovila, může Komise na základě čl. 226 druhého pododstavce ES zahájit fázi soudního řízení tím, že Soudnímu dvoru podá žalobu pro nesplnění povinnosti (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 18. května 2006, Komise v. Španělsko, C-221/04, Sb. rozh. s. I-4515, bod 22 a v něm citovaná judikatura).
- 89 Předmětem této žaloby podané na základě článku 226 ES je určení, že členský stát nesplnil své povinnosti vyplývající z práva Společenství a určení takového nesplnění zavazuje dotčený členský stát k tomu, aby přijal opatření, která vyplývají z rozsudku Soudního dvora. (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. dubna 2005, Komise v. Německo, C-104/02, Sb. rozh. s. I-2689, bod 49).
- 90 Vzhledem k tomu, že se řízení o nesplnění povinnosti zahájené Komisí na základě článku 226 týká pouze vztahu mezi Komisí a dotčeným členským státem a že krom toho takové řízení vede v první fázi k přijetí odůvodněného stanoviska, kterým se dotčený členský stát může řídit nebo jej může ignorovat, je třeba v projednávaném případě zkoumat, zda odůvodněné stanovisko Komise ze dne 3. prosince 1997 mohlo být na základě svého obsahu určující příčinou škody tvrzené žalobci.

- 91 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že v uvedeném odůvodněném stanovisku Komise konstatovala, že Francouzská republika tím, že námořním makléřům vyhrazovala na základě článku L-131-2 obchodního zákoníku zastoupení pro provedení všech aktů a formalit spojených s celním řízením, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 5 odst. 1 a 2 nařízení č. 2913/92. Komise rovněž Francouzskou republiku vyzvala, aby přijala požadovaná opatření k tomu, aby vyhověla tomuto odůvodněnému stanovisku ve lhůtě dvou měsíců.
- 92 Skutečnost, že Komise měla v odůvodněném stanovisku ze dne 3. prosince 1997 za to, že článek L-131-2 obchodního zákoníku je neslučitelný s právem Společenství – a že se případně v tomto ohledu dopustila nesprávného posouzení – je přitom v projednávaném případě bezvýznamná, neboť uvedené odůvodněné stanovisko členskému státu neukládalo, aby změnil své právní předpisy. V rámci řízení o nesplnění povinnosti může mít totiž takový závazný účinek pouze rozsudek Soudního dvora.
- 93 Vzhledem k neexistenci závazného účinku odůvodněného stanoviska ze dne 3. prosince 1997, ve kterém Komise tvrdí, že Francouzská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z práva Společenství, nelze odůvodněné stanovisko považovat za určující příčinu škody tvrzené žalobci. Příčinná souvislost mezi tvrzenou škodou a skutečností, která vyvolala vznik škody, tedy podle žalobců odůvodněným stanoviskem ze dne 3. prosince 1997, nebyla tudíž prokázána.
- 94 Žaloby je proto nutné zamítnout jako neopodstatněné.

### **K nákladům řízení**

- 95 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

- 96 Vzhledem k tomu, že Komise a Rada požadovaly náhradu nákladů řízení a žalobci neměli ve věci úspěch, je důvodné jim uložit náhradu nákladů řízení.
- 97 Podle čl. 87 odst. 4 třetího pododstavce jednacího řádu může Tribunál nařídít, aby vedlejší účastník nesl vlastní náklady řízení.
- 98 V projednávaném případě vstoupila vedlejší účastnice do řízení na podporu žalobců ve věci T-440/03, kteří neměli ve věci úspěch. Tribunál se tudíž domnívá, že je důvodné, aby vedlejší účastnice nesla vlastní náklady řízení.
- 99 Komise a Rada ponесou vlastní náklady vzniklé z důvodu vstupu vedlejší účastnice do řízení, protože na ní nepožadovaly náhradu nákladů řízení pro případ zamítnutí žalob.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (třetí senát)

rozhodl takto:

**1) Žaloby se zamítají.**

II - 4918



- 2) **Jean Arizmendi a 60 dalších žalobců, jejichž jména jsou uvedena v příloze rozsudku, ponесou vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení Rady Evropské unie a Evropské komise.**
  
- 3) **Chambre nationale des courtiers maritimes de France ponese vlastní náklady řízení.**
  
- 4) **Rada a Komise ponесou vlastní náklady řízení, které vznikly vstupem Chambre nationale des courtiers maritimes de France do řízení jako vedlejší účastnice řízení.**

Azizi

Cremona

Frimodt Nielsen

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 18. prosince 2009.

Podpisy.

## **Příloha**

Věc T-440/03,

**Alain Assier de Pompignan**, s bydlištěm v Fort-de-Francie (Francie),

**Bruno Bachemont**, s bydlištěm v Dunkerque (Francie),

**Héritiers de Frédéric Blanchy**, s bydlištěm v Bordeaux (Francie),

**Stéphane De Borville**, s bydlištěm v Dunkerque,

**Jean-Pierre Caradec**, s bydlištěm v Brest (Francie),

**Jean-Jacques Caruel**, s bydlištěm v Baie Mahault (Francie),

**Christian Colin-Olivier**, s bydlištěm v Havre (Francie),

**Édouard Croze**, s bydlištěm v Nice (Francie),

**Philippe Demonchy**, s bydlištěm v Boulogne-sur-mer (Francie),

**Héritier de Jacques Durand-Viel**, s bydlištěm v Lacanau (Francie),

**Michel Elain**, s bydlištěm v Brest,

**Bernard Flandin**, s bydlištěm v Rouen (Francie),

**Patrick Foissey**, s bydlištěm v Calais (Francie),

**François Boyer de la Giroday**, s bydlištěm v Bassens (Francie),

**Thierry Gelée**, s bydlištěm v Tréport (Francie),

**Stanislas Gomercic**, s bydlištěm v Marseille (Francie),

**Michel Hecquet**, s bydlištěm v Dunkerque,

**Jacques Héliard**, s bydlištěm v Nantes (Francie),

**Xavier Humann**, s bydlištěm v Havre,

**Francis Humann**, s bydlištěm v Rouen,

**Michel Jolivet**, s bydlištěm v Montoir (Francie),

**Guy Jourdan-Barry**, s bydlištěm v Marseille,

**Pierre Lambot**, s bydlištěm v Sables-d'Olonne (Francie),

**Pierre Laurent**, s bydlištěm v Rochefort (Francie),

**Joachim Lefebvre**, s bydlištěm v Dunkerque,

**Didier Levavasseur**, s bydlištěm v Havre,

**Alexis Lobadowski**, s bydlištěm v Havre,

**Héritiers d'Erik Martin**, s bydlištěm v Havre,

**Éric Mascle**, s bydlištěm v Port-la-Nouvelle (Francie),

**Catherine Meclot**, s bydlištěm v Basse-Terre (Francie),

**Loïc Morice**, s bydlištěm v Brest,

**Roger Phelippeau**, s bydlištěm v Toulon (Francie),

**Serge Pierre**, s bydlištěm v Dunkerque,

**Jean-Pierre Porry**, s bydlištěm v Fort-de-Francie,

**Antoine Ravisse**, s bydlištěm v Calais,

**Héritier de Félix Rogliano**, s bydlištěm v Port-de-Bouc (Francie),

**François Sédard**, s bydlištěm ve Venosc (Francie),

**Raymond Schmit**, s bydlištěm v Pointe-à-Pitre (Francie),

**Jean-Philippe Taconet**, s bydlištěm v Havre,

**Lionel Taconet**, s bydlištěm v Rouen,

**Philippe Thillard**, s bydlištěm v Havre,

**Olivier Vallois**, s bydlištěm v Dunkerque,

**Daniel-Guy Voillot**, s bydlištěm v Havre.

Věc T-121/04,

**Henri Boquien**, s bydlištěm v Bordeaux,

**Yves Delamaire**, s bydlištěm v Saint-Malo (Francie),

**Éric Eltvedt**, s bydlištěm v Marseille,

**Thierry Ferran**, s bydlištěm v Port-Vendres (Francie),

**Didier Frisch**, s bydlištěm v Sète (Francie),

**Merri Jacquemin**, s bydlištěm v Larmor-Plage (Francie),

**Héritiers d'Anne Le Boutillier**, s bydlištěm v La Rochelle (Francie),

**Pierre-Olivier Le Normand de Bretteville**, s bydlištěm v Port-de-Bouc,

**Gérard Lesaignoux**, s bydlištěm v Sète,

**Jean-Pierre Roger**, s bydlištěm v Plerin (Francie),

**Michel Roy**, s bydlištěm v Saint-Malo,

**Léon Ruggiero**, s bydlištěm v Sète,

**Pascal Vialard**, s bydlištěm v Sète.

Věc T-171/04,

**Daniel Surget**, s bydlištěm v Cherbourg (Francie).

Věc T-208/04,

**Dominique Hardy**, s bydlištěm v Coudeville-Plage (Francie).

Věc T-365/04,

**Dominique Cantoni**, s bydlištěm v Marseille.

Věc T-484/04,

**François Pilat**, s bydlištěm v Honfleur (Francie).

## Obsah

Právní rámec . . . . .	II - 4889
Skutkový stav . . . . .	II - 4894
Původní statut námořních makléřů . . . . .	II - 4894
Historie a povaha statutu námořního makléře . . . . .	II - 4894
Důsledky smíšeného statutu námořních makléřů . . . . .	II - 4894
– Obecný rámec relevantních práv a povinností . . . . .	II - 4894
– Věcná působnost výsady . . . . .	II - 4895
– Územní a osobní působnost výsady . . . . .	II - 4896
– Povinnosti vyplývající z funkce veřejného činitele . . . . .	II - 4896
– Práva vyplývající z funkce veřejného činitele . . . . .	II - 4897
Zrušení výsady námořních makléřů . . . . .	II - 4897
Přijetí nařízení č. 2913/92 a řízení o nesplnění povinnosti . . . . .	II - 4897
Změna francouzských právních předpisů . . . . .	II - 4899
Řízení . . . . .	II - 4900
Návrhová žádání účastníků řízení . . . . .	II - 4902
Úvodní poznámky . . . . .	II - 4904
K zásadám týkajícím se vzniku mimosmluvní odpovědnosti . . . . .	II - 4904
K rozsahu žaloby . . . . .	II - 4904
Shrnutí argumentů účastníků řízení . . . . .	II - 4904
Upřesnění rozsahu sporu provedené účastníky řízení v průběhu řízení . . . . .	II - 4906
Závěry Tribunálu . . . . .	II - 4907
K přípustnosti . . . . .	II - 4908
	II - 4925

Argumenty účastníků řízení . . . . .	II - 4908
Závěry Tribunálu . . . . .	II - 4909
K věci samé . . . . .	II - 4912
K existenci dostatečně závažného porušení . . . . .	II - 4912
Argumenty účastníků řízení . . . . .	II - 4912
Závěry Tribunálu . . . . .	II - 4912
K příčinné souvislosti . . . . .	II - 4914
Úvod . . . . .	II - 4914
Argumenty účastníků řízení . . . . .	II - 4914
Závěry Tribunálu . . . . .	II - 4915
K nákladům řízení . . . . .	II - 4917